

Stanovisko habilitační komise

k návrhu na jmenování uchazečky: **PhDr. Kateřina Kubínová, Ph.D.**
docentkou pro obor: **Dějiny výtvarných umění**

Komise byla jmenována dne 27. 3. 2025 v tomto složení:

Předseda:	prof. Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D.	FF UP
Členové:	prof. PhDr. Ivan Gerát, Ph.D.	CVU SAV, v.v.i., Bratislava
	Mag. Dr. Maria Theisen	ÖAW, Wien
	prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D., DSc.	FF UK
	prof. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D.,	KTF UK

Vědecká rada Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci schválila formou hlasování per rollam dne 26. března 2025 výše uvedenou habilitační komisi, která posoudila všechny předložené materiály. Po prostudování potřebných podkladů ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, komise konstatovala, že jí byly předloženy všechny požadované doklady.

Komise rozhodla o stanovení tří oponentů habilitační práce s názvem *Pražský evangeliář Cim2. Rukopis mezi zeměmi a staletími středověké Evropy*

Oponenty jsou:

doc. PhDr. Viktor Kubík, Ph.D. (KTF UK)

doc. PhDr. Ing. Pavol Černý (FF UP)

PhDr. Tomáš Gaudek, Ph.D. (Národní památkový ústav, Praha)

Habilitační komise souhlasila s tématem přednášky pro veřejnost na Filozofické fakultě Univerzity Palackého s názvem *Pražský evangeliář Cim 2. Karolinský klenot v českých sbírkách*. Přednáška proběhla dne 29. května 2025 za účasti osmi účastníků prezenčních (viz příložená listina) a osmi účastníků online připojených prostřednictvím aplikace zoom; celkem se tedy přednášky zúčastnilo šestnáct posluchačů. Z přednášky byl pořízen záznam, který byl plně k dispozici všem zainteresovaným.

Přednáška vycházela z autorčiny monografie věnované vzácné památce evropské knižní malby chované v domácích sbírkách – karolinskému evangeliáři Cim 2 z majetku metropolitní kapituly v Praze, kdy bylo cílem uchazečky zasadit tuto výjimečnou památku do kontextu raně středověké výtvarné kultury v Evropě. Dr. Kubínová jasně představila všechny aspekty tohoto rukopisu: provenienci, historické okolnosti vzniku a „pohybu“ rukopisu, písarský a umělecký styl, ikonografii, funkci, objednavatelské pozadí, vliv a recepci i celkový kulturní kontext, který nezahrnoval jen dobu vzniku rukopisu v 9. století, ale i jeho rozličné „druhé životy“. Přednáška byla pojata nejen jako erudovaná analýza památky raně středověké knižní malby, ale i jako vhled do komplexní a multidisciplinární praxe autorky, která propojuje hledisko dějin umění s (kulturní) historií, liturgikou, církevními dějinami a četnými přístupy pomocných věd historických (zvl. paleografie, kodikologie). Přednáška doložila náročnost badatelského přístupu Dr. Kubínové, v němž se autorka musí vyrovnávat s řadou materiálových a druhových aspektů této památky (knižní malba, písmo, slonovina, zlatnická aplikace, textilie). V této souvislosti přednáška jasně představila interdisciplinární přístup jako nezbytné východisko práce historika umění věnujícího se této náročné problematice. Uchazečka vedle své erudice přesvědčila i metodologickým zakotvením své práce, které v rámci zohlednění prostorově

dynamických kulturních a uměleckých vztahů středověké Evropy navazuje na aktuální kontext geografie umění. Všechny tyto aspekty svého výzkumu Dr. Kubínová reflektovala i v reakcích na několik dotazů, které se týkaly historiografického kontextu, materiálové komplexity studia daného materiálu, stejně jako ikonografických motivů či funkce a recepce památek středověké knižní malby. Všechny tyto otázky uchazečka uspokojivě zodpověděla a prokázala tím svou odbornou kompetenci, stejně jako připravenost vyrovnat se s nastolenými otázkami, na něž vždy jasně a přesvědčivě reagovala.

Komise se na svém zasedání dne 3. června 2025 seznámila s průběhem a kvalitou veřejné přednášky a s posudky oponentů. Komise vzala především na vědomí, že všechny tři posudky habilitační práce K. Kubínové jsou **doporučující**.

Posudky byly získány od předních domácích medievistů, a především specialistů na středověkou knižní malbu. Všichni se zcela shodli na vysokém hodnocení odborné kvality monografie K. Kubínové. V posudku doc. Kubíka explicitě zaznívá, že její práce „*patří k nejlepším publikacím, které byly v posledních letech k dějinám středověkého umění vydány*“. Jedinečný individuální badatelský výkon zdůrazňuje i posudek T. Gaudka: „*Zde projednávaná kniha je výjimečná. Podobné tituly mívají obvykle početnější autorský kolektiv, či se zkrátka v obsáhlosti prezentované problematiky nemohou s dílem Kateřiny Kubínové důstojně měřit.*“ Badatelskou práci uchazečky všichni oponenti oceňují jako nesmírně erudovanou a její závěry kladou do kontextu mezinárodního bádání, jehož je autorka svými aktivitami přirozenou součástí. V posudku doc. Černého zaznívá apel, aby byla tato práce přeložena a mohla se stát přístupnou internacionální badatelské obci. Všechny posudky tedy hodnotí nejen tuto monografii, ale i kontext výzkumné práce K. Kubínové vysoce pozitivně a její vědeckou činnost pokládají za vynikající, nejen v národním, ale i v mezinárodním vědeckém kontextu.

Z tří navržených témat vybrala pro přednášku na Vědecké radě Filozofické fakulty Univerzity Palackého s názvem *Karlštejnská Apokalypsa – Karel IV. jako císař na konci věků*.

Komise se dále shodla na tomto zhodnocení dosavadní činnosti uchazečky:

a) Pedagogická činnost

Uchazečka působí od zimního semestru 2019 jako externí vyučující na Katedře dějin umění, kde ve studijních programech Teorie a dějiny výtvarných umění vedla několik kurzů různé profilace – propedeutických: Ikonografie křesťanského umění 1, DVU/UIKU1; Ikonografie křesťanského umění 2, DVU/UIKU2; Úvod do ikonografie 1, DVU/AIKW1; Úvod do ikonografie 2, DVU/AIKW2, i specializovaných: Malířství za Karla IV., DVU/MKIV; Rukopisy doby románské, DVU/MRDR, DVU/BRDR), Kapitoly ze středověkého malířství, DVU/MKSV. Vedle garance těchto kurzů – přednášek i seminářů, se věnovala organizaci specializovaných exkurzí, které byly studenty velmi vítány – tyto field trips navíc představují ideální způsob osvojování si odborných kompetencí. Popularitu jejích kurzů a aktivit dokládá také zpětná vazba studentů, jak to spolu s dalším hodnocením Dr. Kubínové reflektuje ve svém doporučení i vedoucí katedry doc. Jana Zapletalová: „*Na základě zpětné vazby od studentů lze konstatovat, že dr. Kateřina Kubínová realizuje výuku s naprostou profesionalitou, velkou svědomitostí a zápalem, a daří se jí předávat své vědomosti a lásku k vědecké práci a poznání studentům. Pedagogicky se rovněž zásadním způsobem podílí na vzdělávání studentů doktorského studijního programu. Svými stávajícími pedagogickými zkušenostmi plně prokázala své pedagogické schopnosti potřebné k získání titulu docent.*“

Uchazečka svou kontinuální, šestiletou pedagogickou aktivitou na katedře dějin umění FF UP od roku 2019 splňuje klíčové kritérium v rámci habilitačního řízení na FF UP, tedy povinnost pedagogické činnosti na vysoké škole v minimální délce tří let (v bakalářském a magisterském studijním programu). Vedle toho se Dr. Kubínová aktivně podílí na rozvoji doktorského studijního programu Teorie a dějiny výtvarných umění, kdy je již od akademického roku 2017/18 členkou oborové rady tohoto doktorského studijního programu na FF UP v Olomouci. V současné době, od roku 2024, je i školitelkou doktorské studentky Barbory Uchytilové (téma „Kryptoportréty Karla IV. – diskursivní analýza uměleckohistorického pojmu a kritické zhodnocení problematiky“).

Jediným jen částečně splněným kritériem uchazečky, které komise registruje v celém předloženém portfoliu je počet obhájených prací, který aktuálně představuje dvě obhájené diplomové práce (Jakub Spurný, *Tradiční ikonografie d'ábla ve středověké monumentální nástěnné malbě v českých zemích 1300–1500*; Zuzana Pelíšková, *Ikonografie Zvěstování Panně Marii v české nástěnné malbě v letech 1300–1500*, obě obhájeny r. 2021). Menší počet vedení diplomových prací je bohužel důsledkem externího působení Dr. Kubínové na olomoucké univerzitě, kdy je obtížné navázat pevnější vztah s jednotlivými studenty, což by následně vedlo ke spolupráci na diplomových pracích. Komise je nicméně přesvědčena, že uchazečka svou pedagogickou činnost adekvátně projevuje bohatou nabídkou přednášek, seminářů a exkurzí, jakož i důležitým postavením doktorské školitelky.

Ačkoli tedy Dr. Kubínová v tomto bodě ne zcela naplňuje dílčí kvantitativní kritérium počtu obhájených prací, členové komise se domnívají, že tento aspekt je třeba vnímat v širším kontextu ostatních kritérií. V nich ve všech kvantitativních, ale především kvalitativních aspektech nejen splňuje, ale i překračuje stanovené požadavky. Vysoká kvalita celkového profilu kandidátky tento dílčí nedostatek dle názoru komise zcela kompenzuje. Členové komise tedy vyjadřují v tomto bodu uchazečce podporu, kdy vnímají toto formální kritérium v celkovém kontextu činností a kompetencí Dr. Kubínové. Komise je rovněž přesvědčena, že dosavadní pedagogická činnost uchazečky, ochotný a vstřícný přístup ke studentům, dostatečně dokládají její pedagogickou způsobilost, a že se její angažmá v uplynulých letech nepochybně výrazně odrazilo ve vzdělání řady absolventů.

(b) Výsledky výzkumu uchazečky a jejich přínos:

Specializace uchazečky, vzácně mezioborová, je definována již jejím vzděláním, které zahrnuje nejen dějiny umění (absolvovala 2005 Mgr.), ale i historii a latinský jazyk (1999 Mgr a 2004 Ph.D.). Tato komplementární erudice jí poskytuje ideální kompetence pro medievistické zaměření, kterým je schopna překlenout přirozeně nejbližší obory tvořící rámec její odborné práce.

Nejviditelnějšími výstupy badatelské práce K. Kubínové jsou vedle její publikované habilitační práce (*Pražský evangelista Cim 2. Rukopis mezi zeměmi a staletími středověké Evropy*, Praha, 2017 i další 2 monografie věnované umění lucemburské doby (*Imitatio Romae. Karel IV. a Řím*, Praha 2006; *Emauzský cyklus. Středověké nástěnné malby v klášteře Na Slovanech*, Praha 2012), které dokládají její nepopiratelnou autoritu jako znalkyně středověkého umění. Vedle toho je Dr. Kubínová autorkou 21 kapitol v monografiích, 11 článků recenzovaných a impaktovaných časopisech, včetně mezinárodního prostředí, 5 sborníkových studií a dalších 14 studií publikovaných v univerzitních aktech i dalších časopisech a sbornících. Významná je i editorská činnost autorky, která zahrnuje podíl na 4 kolektivních monografiích. Zde je třeba vyzdvihnout především dvousvazkovou publikaci *Imago, imagines. Výtvarné dílo a proměny jeho funkcí v českých zemích od 10. do první třetiny 16. století* (2019) představující klíčový

počin domácí medievistiky zásadně redefinující její vědecký narativ. Dr. Kubínová věnuje nemalou pozornost rovněž popularizaci a dalším formám prezentace své vědecké práce. Vedle popularizačních článků a vystoupení je třeba uvést zejména čtyři výstavy, které garantovala jako kurátorka, tvůrkyně či spolutvůrkyně a autorka katalogu.

Zjevným dokladem vysoké odborné kompetence uchazečky je i mezinárodní zakotvení jejích publikací, z nichž řada (především kapitol v knihách) vyšla v knihách zahraničních vydavatelství v Německu, Itálii či Nizozemí. Výmluvným je i počet citací, který dosahuje 155 ověřených položek, z nichž bezmála polovinu (68) tvoří citace zahraniční. O mezinárodním ukotvení vědecké autority uchazečky svědčí i její bohatá přednášková činnost a účast na konferencích, z nichž se nemálo odehrálo v zahraničí a v mezinárodním odborném kontextu.

Nepopíratelnou odbornou způsobilost uchazečky potvrzují i zmíněné posudky její habilitační práce, které v naprosté shodě potvrzují vysoké odborné kvality práce K. Kubínové. Její badatelskou činnost všichni hodnotí jako neobyčejně erudovanou, interdisciplinárně komplexní, a oponenti především kladou její závěry do kontextu mezinárodního bádání, jehož je autorka přirozenou součástí. Z posudku T Gaudka tak lze uvést výmluvné hodnocení: *„(...) je to zpracování prvořadé, jedinečné (...) Zde projednávávaná kniha je výjimečná. Podobné tituly mívají obvykle početnější autorský kolektiv, či se zkrátka v obsáhlosti prezentované problematiky nemohou s dílem Kateřiny Kubínové důstojně měřit. Nonšalance, s jakou se autorka pohybuje v široké plejádě historických disciplín, je obdivuhodná“,* či *„(...) monografie o svatovítském rukopise není nahodilým zjevem, ale další skvělou prací brilantní autorky, jejíž vynikající výsledky a odborný přínos jsou plně srovnatelné s nejlepšími výsledky zahraničního bádání.“* Široké interdisciplinární ukotvení výzkumu K. Kubínové potom zdůrazňuje V. Kubík: *„Kniha Kateřiny Kubínové však poskytuje i podněty v rovině metodologické, a to z hlediska praktické aplikace paralelního zkoumání kodikologického, paleografického, částečně též formálně analytického (s důrazem k ikonografické analýze), ale věnuje se i historickému studiu souvisejících pramenů. Za druhé, význam rukopisu zahrnuje i důležité kulturně historické, historické a umělecko-historické aspekty.“*

Ze svých publikací uvádí uchazečka jako tři nejvýznamnější tyto: dvě monografie – *Imitatio Romae. Karel IV. a Řím*, Praha 2006 a *Pražský evangeliář Cim 2. Rukopis mezi zeměmi a staletími středověké Evropy*, Praha 2017, a kapitolu v knize *The Prague Gospels Cim.2. How and why did it come to Corvey?*, in: Alexander Maul – Diana Müller – Hans-Walter Stork (edd.), *Die mittelalterliche Bibliothek der Reichsabtei Corvey*, Paderborn 2024, s. 147–162. Mohly by však být zmíněny i další publikace, kterými se Dr. Kubínová etablovala na mezinárodním vědeckém fóru, publikované německých a italských nakladatelství (Viella, Roma; Amsterdam University Press; Peter Lang, Frankfurt a. Main; Michael Imhof Verlag, München; Deutscher Kunstverlag, Berlin – München). Souhrnně lze konstatovat, že odborná práce uchazečky je bezesporu výjimečná a na poli svých medievistických výzkumů dosahuje důležitých a respektovaných výsledků nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni. Tím významně přispívá k rozvoji oboru dějin umění, v němž svou erudici propojuje s metodologicky ukotvenou, aktuální a současně originální výzkumnou orientací.

(c) Výzkumné (zahraniční) pobyty a zkušenosti

Dr. Kubínová může vykazat několik dlouhodobých studijních a výzkumných pobytů, zejména na bázi získaných stipendií. Své pobyty uskutečnila zvláště v akademickém prostředí v Německu (Universität Konstanz, 1998–1999), Francii (Maison des Sciences de l'Homme Paris, 2003) a především v Itálii (Istituto storico ceco a Roma a Università La Sapienza, Roma, 2002). Její internacionální odbornou spolupráci vyjadřuje i její podíl mezinárodním projektu

„Sicherung und Bewahrung des Wandmalereizyklus im Kreuzgang des Emmausklosters in Prag“ (2023–2025, poskytovatel: Deutsche Bundesstiftung Umwelt, DBU). Zahraniční vědeckou zkušenost dokládá také účast uchazečky na konferencích a zvaná přednášková činnost, kdy z řady jejích prezentací se 6 konalo v zahraničí a 6 na mezinárodní platformě. Z těchto významných oborových setkání lze z hlediska institucionálního rámce organizátorů zmínit zejména následující: Bibliotheca Hertziana, Max-Planck-Institut für Kunstgeschichte, Rom; Istituto storico Ceco a Roma; l'Istituto Storico Germanico di Roma; Università degli Studi di Napoli "Federico II"; École Normale Supérieure, Paris; Philipps-Universität Marburg. Z uvedeného vyplývá, že těžiště její mezinárodní spolupráce spočívá zejména v italském prostředí, kde se jí podařilo vybudovat pevné oborové vazby, ovšem nejen zde. Z hlediska mezinárodních zkušeností uchazečky a jejích profesních vazeb v zahraničí habilitační komise hodnotí tento internacionalizační aspekt za zcela adekvátní standardu habilitační procedury.

(d) Grantové projekty:

Uchazečka se podílí či se do současné doby podílela na 6 grantových projektech, z toho na 2 v pozici hlavní řešitelky. V pozici hlavní řešitelky to byl projekt Grantové agentury České republiky „*Evangeliiář Cim 2. Rukopis mezi regiony a staletími středověké Evropy*“ (GA13-18261S; 2013–2016) a projekt v rámci Akademie věd České republiky – Strategie AV21 v programu „Evropa a stát: Mezi barbarstvím a civilizací“ – „*Slovanský klášter Karla IV. Zbožnost, vzdělanost, umění*“ (expoziční výstup 5. 5. – 21. 11. 2016, klášter Emauzy, Praha). V tomto projektovém rámci (Strategie AV 21 – Program „Moc předmětů. Materialita mezi minulostí a budoucností“) aktuálně řeší jako členka týmu i projekt „*Materializace sociálních vztahů a kulturních představ*“ (2025). Jako členka týmu figurovala v dalších třech projektech poskytovaných Grantovou agenturou České republiky: „*Imago, imagines: Výtvarné dílo a proměny jeho funkcí ve středověku v českých zemích*“ (2013–2018, GA13-39192S), zde i hlavní editorka výsledné dvousvazkové publikace; „*Obraz/y v době Přemyslovců: kontexty a formy*“ (GA19-21654S, 2019–2021); „*Jeruzalém a jeho odraz v kultuře středověkých českých zemí*“ (GA19-12859S, 2019–2021). V současnosti se jako členka podílí na dokončování mezinárodního projektu „*Sicherung und Bewahrung des Wandmalereizyklus im Kreuzgang des Emmausklosters in Prag*“ (Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU), 2023–2025, 38228/01). I v případě grantové činnosti habilitační komise konstatuje, že aktivity uchazečky jsou v souladu s požadavky habilitačního řízení.

Závěrečné hodnocení

Dr. Kateřina Kubínová představuje respektovanou historičku umění specializovanou na vizuální kulturu středověku a její dosavadní výzkum představuje významný přínos na tomto poli. Přispěla především k lepšímu pochopení umění lucemburské éry vrcholné gotiky v českých zemích. Svou zásadní monografií „*Pražský evangeliiář Cim 2. Rukopis mezi zeměmi a staletími středověké Evropy*“ ovšem přinesla zásadní příspěvek i k poznání raně středověké knižní malby, zde v širším kontextu evropské výtvarné kultury. Naprosto zásadní publikací, na které se podílela autorsky i jako hlavní editorka je potom „*Imago, imagines. Výtvarné dílo a proměny jeho funkcí v českých zemích od 10. do první třetiny 16. století*“, Praha 2019 (co-editor Klára Benešová; ISBN 978-80-200-3036-8), jež představuje doslova převratný počín v definování nových badatelských a metodologických perspektiv výzkumu umění středověku. Středověkou výtvarnou kulturu zkoumá originálně a objektivně nejen z hlediska konkrétního materiálu, ale i z hlediska metodologického, jež vychází z široké mezioborové základny a reflexe aktuálních teoretických konceptů v rámci humanitních věd.

Odborné postavení uchazečky vědeckou komunitou se projevuje i v profesní pozici uchazečky, která od roku 2004 působí v Ústavu dějin umění, AV ČR, v. v. i., v Oddělení středověkého umění, jehož je od roku 2021 i vedoucí. Současně je i členkou Rady pracoviště Ústavu dějin umění, AV ČR, v. v. i. (od 2021) a její respektované zakotvení v odborných institucích dokládá i skutečnost, že i členkou Komise Českého historického ústavu v Římě (od 2024). Uchazečka také vystupuje v nezbytné roli odborného garanta památkové péče, což dokládá její pozice v rámci významného a dlouhodobého rekonstrukčního projektu středověkého objektu hradu Bečov, kdy je členkou Komise restaurátorského zásahu NPÚ „NKP SHZ Bečov nad Teplou – Rekonstrukce, obnova a restaurování Horního hradu“.

Dr. Kateřina Kubínová naplňuje svou odbornou činnost komplexním způsobem – nejen v akademické sféře, ale i na úrovni péče o kulturní dědictví, v aplikované vědě, popularizaci a organizaci výstav. Její důležitá role pedagožky, výjimečné specialistky na dějiny umění středověku, je na olomoucké univerzitě nepopiratelná a cenná. Zvláště v současné době nových AI technologií si uvědomujeme, že nejen pro výzkum, ale i pro výchovu nové generace historiků umění je třeba, aby obor disponoval tak erudovanou autoritou, která svým vědeckým i pedagogickým příkladem ukazuje a garantuje schopnost orientovat se v komplexním a interdisciplinárním poli mediévistických studií a specifickém, bezprostředně studovaném vizuálním i pramenném materiálu.

Pro všechny tyto důvody je habilitační komise přesvědčena, že uchazečka Dr. K. Kubínová zcela splňuje předpoklady získat hodnost docentky v oboru dějin umění. Komise tedy doporučuje Vědecké radě FF UP pokračovat v habilitačním řízení uchazečky a předkládá návrh jmenovat ji docentkou v příslušném oboru.

Hlasování habilitační komise:

počet hlasujících: 5

počet hlasů kladných: 5

počet hlasů záporných: 0

zdržel se hlasování: 0

Hlasování proběhlo formou online ankety. Protokol o tajném hlasování je přiložen.

Na základě výsledku tajného hlasování **habilitační komise v souladu s § 72 zákona č. 111/1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů doporučuje Vědecké radě FF UP pokračovat v řízení pro jmenování/ PhDr. Kateřiny Kubínové, Ph.D. docentkou pro obor Dějiny výtvarných umění.**

V Olomouci dne 4. června 2025

Podpisy členů komise:

prof. Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D.

příloha: Výsledek tajného elektronického hlasování

(Stanovisko komise podepisuje pouze předseda komise v případě, kdy se hlasuje o návrhu v tajném online hlasování. Dokládá se pak Protokol o hlasování, a to v souladu s § 74 odst. 5 zákona o vysokých školách).